Motion 2017:1 av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag

15

LS 2017-0338

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-08-09

LS 2017-0338

Landstingsstyrelsen

Motion 2017:1 av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Lars Grönwall (S) vill att landstinget vidtar åtgärder för att säkerställa att patientlagen hålls tillgänglig och väl synlig för patienterna inom alla sjukvårdsinrättningar som finansieras med medel från landstinget.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Motionären tar upp en viktig fråga. Det är av stor betydelse att allmänheten och patienterna har kännedom om patientlagen och dess innehåll. Därför behöver allmänheten fortlöpande informeras om innehållet i patientlagen. Lagen har som syfte att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.

Myndigheten för Vårdanalys konstaterar i en analys att patientlagen haft ett begränsat genomslag. Det beror delvis på bristande information. Myndigheten föreslår olika vägar att stärka kännedomen om patientlagens innehåll. Ett sätt är att vården involverar patienter och patientorganisationer i informationsarbetet för att öka kännedomen om patientlagen.

Stockholms läns landsting arbetar på olika sätt för att sprida information om patientlagen. En samlad information finns lättillgänglig på 1177. Där finns texter på flera språk, filmer, frågor och svar med mera.

Vårdgarantikansliet sprider även information om lagen. Det rör vart patienten kan vända sig för att få information samt även rätten att ta kontakt med annan vårdgivare.

För vårdgivare finns information på Vårdgivarguiden. Där finns material för utbildning av vårdgivare i form av bildmaterial, filmer och broschyrer. Vårdgivarna i länet har således genom olika kanaler fått information om patientlagen.

Landstingsstyrelsen anser att det är angeläget att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i sin fortsatta kommunikation med vårdgivare i länet framför vikten av att patienter fortlöpande informeras om och görs delaktiga av innehållet i patientlagen.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 juli 2017
Motion 2017:1
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 20 juni 2017 med S- och V-ledamöternas reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 maj 2017
Patientnämndens protokollsutdrag den 16 maj 2017
Patientnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande den 2 maj 2017
Stockholms läns sjukvårdsområdes sjukvårdsdirektörs yttrande den 9 maj 2017

Irene Svenonius

Anna Starbrink

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

2017-07-03

LS 2017-0338

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab
Ingela Erneholm

Landstingsstyrelsen

Motion 2017:1 av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag

Ärendebeskrivning

Lars Grönwall (S) har till fullmäktige lämnat en motion om att patientlagen ska hållas tillgänglig väl synlig för patienterna inom alla sjukvårdsinrättningar.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 juli 2017
Motion 2017:1
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 20 juni 2017 med S- och V-ledamöternas reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 maj 2017
Patientnämndens protokollsutdrag den 16 maj 2017
Patientnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande den 2 maj 2017
Stockholms läns sjukvårdsområdes sjukvårdsdirektörs yttrande den 9 maj 2017

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Lars Grönwall (S) föreslår att patientlagen (2014:821) ska hållas tillgänglig väl synlig för patienterna inom alla sjukvårdsinrättningar. Både Stockholms läns sjukvårdsområde och hälso- och sjukvårdsnämnden skriver i sina yttranden att de ska påminna vårdgivarna om allt informationsmaterial som finns tillgängligt kring den nya patientlagen. Förvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
Lars Grönwall (S) skriver i sin motion att brist på information varit ett hinder för den nya patientlagens genomslag och har därför yrkat på att landstinget ska vidta åtgärder för att säkerställa att patientlagen (2014:821) hålls tillgänglig väl synlig för patienterna inom alla sjukvårdsinrättningar som finansieras med medel från landstinget. Motionären jämför med lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård som innehåller en avslutande bestämmelse om att lagen ska finnas anslagen inom sjukvårdsinrättningen väl synlig för patienterna och tycker att samma princip borde gälla patientlagen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, patientnämnden och Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har yttrat sig i ärendet.

Överväganden
Patientlagen (2014:821) syftar till att stärka och tydliggöra patientens ställning i vårdsystemet. Motionären hänvisar till Myndigheten för vård- och omsorgsanalys delrapport Hinder och möjligheter för att öka patientlagens genomslag (rapport 2016:1) som konstaterar att bristande information varit ett hinder för patientlagens genomslag. Lagens genomslag anses i rapporten också ha försvårats av att det saknats vårdpersonal med rätt kompetens, att ekonomin varit ansträngd i landstingen och att det saknats ett flertal nationella administrativa lösningar som kan underlätta samordningen.

I Stockholms läns landsting finns idag samlad information om patientlagen lätt tillgänglig för patienter på 1177 Vårdguiden. Där finns texter på många olika språk, filmer och frågor-och-svar. Stockholms läns sjukvårdsområde har förutom att informera medarbetare och verksamheter om den nya patientlagen även arbetat för ökad kännedom om patientlagen hos patienterna genom att bland annat göra en enkel folder och affischer till verksamheternas lokaler.

I Myndigheten för vård- och omsorgsanalys slutrapport Lag utan genomslag (rapport 2017:2) konstateras återigen att kännedomen om lagen är låg och att en orsak kan vara att informationsinsatserna från huvudmännen varit tidsmässigt koncentrerade till den nya lagens införande (1 januari 2015). Både Stockholms läns sjukvårdsområde och hälso- och sjukvårdsnämnden skriver i sina yttranden att de ska påminna vårdgivarna om det informationsmaterialet till patienter som finns kring den nya patientlagen. Mot bakgrund av det så föreslår förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inte några ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Carl Rydingstam
Chef Ledningsstaben

Beslutsexpediering:
Akt
Landstingsfullmäktige
LD stab

Godkänd av Malin Frenning, 2017-07-04

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -02- 14
Dnr LS2017-0338

MOTION
2017-02-14

2017:1

Motion av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag

Patientlagen (2014:821) trädde i kraft den 1 januari 2015. Syftet med patientlagen var att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys), som har i uppdrag att följa införandet av lagen och belysa om lagen får den effekt som avses, har i en rapport "2016:1 Hinder och möjligheter för att öka patientlagens genomslag" beskrivit hur landstingen och övriga aktörer har arbetat med införandet av patientlagen under 2015. I rapporten identifierar Vårdanalys de huvudsakliga hindren för att uppnå patientlagens intentioner och pekar på möjligheter som kan bidra till att stärka patientlagens genomslag i praktiken.

Vårdanalys konstaterar bl.a. att det finns flera betydande hinder för att öka patientlagens genomslag. Befolkningens kännedom om vårdens skyldigheter är fortsatt låg. Detta gäller bland befolkningen som helhet, men också bland de personer som har kontakt med vården. En trolig förklaring är att informationsinsatserna till befolkningen har varit begränsade. En annan förklaring till svårigheterna att få genomslag för patientlagen är landstingens strukturella förutsättningar i fråga om kompetensförsörjning och en ansträngd ekonomi.

Patientlagen innehåller centrala bestämmelser om tillgänglighet, information, samtycke, delaktighet, fast vårdkontakt och individuell planering, val av behandlingsalternativ och hjälpmedel, ny medicinsk bedömning, val av utförare, personuppgifter och intyg, synpunkter, klagomål och patientsäkerhet. Lagen är uppställd på ett pedagogiskt sätt och har enkla formuleringar, vilket gör att den bör vara tillgänglig också för människor som annars inte är vana vid att läsa författningstext.

Ett sätt att öka kännedomen om patientlagens regler bland befolkningen är att hålla den tillgänglig för läsning i väntrum och på andra lämpliga ställen inom vården. Detta skulle samtidigt erinra vårdens personal om vikten av att man iakttar de regler som gäller i kontakterna med patienterna. Det kan nämnas att lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) innehåller en avslutande bestämmelse om att lagen ska finnas anslagen inom sjukvårdsinrättningen väl synlig för patienterna. Såvitt känt är detta en bestämmelse som respekteras inom vården.

Med anledning av ovanstående yrkas:

att landstinget vidtar åtgärder för att säkerställa att patientlagen hålls tillgänglig väl synlig för patienterna inom alla sjukvårdsinrättningar som finansieras med medel från landstinget.

Stockholm den 14 februari 2017

Lars Grönwall (S)

PROTOKOLLSUTDRAG 6/2017
§ 163

SAMMANTRÄDESDAG
2017-06-20

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2017-06-21

§ 163 Yttrande över motion 2017:1 av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag HSN 2017-0535

Ärendebeskrivning
Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2017:1 om en tillgänglig patientlag. I motionen föreslår Lars Grönwall (s) att landstinget vidtar åtgärder för att säkerställa att patientlagen hålls tillgänglig väl synlig för patienterna inom alla sjukvårdsinrättningar som finansieras med medel från landstinget.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2017-05-20
Motion 2017:1 av Lars Grönwall (S)

Yrkanden
1) Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2) Dag Larsson (S) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till motionen.

Proposition
Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer
Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Henrik Haij

Expedieras
LSF
Akten

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-05-20

HSN 2017-0535

Handläggare:
Björn Wettermark

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2017-06-20

Yttrande över motion 2017:1 av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2017:1 om en tillgänglig patientlag. I motionen föreslår Lars Grönwall (s) att landstinget vidtar åtgärder för att säkerställa att patientlagen hålls tillgänglig väl synlig för patienterna inom alla sjukvårdsinrättningar som finansieras med medel från landstinget.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2017-05-20
Motion 2017:1 av Lars Grönwall (s)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

Förvaltningens motivering till förslaget

Patientlagen syftar till att stärka och tydliggöra patientens ställning samt till att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. I sin rapport ”2016:1 Hinder och möjligheter för att öka patientlagens genomslag” konstaterar Myndigheten för Vårdanalys att patientlagen haft begränsat genomslag för att det finns flera betydande hinder. En av dem är bristande information, men rapporten belyser även andra faktorer som hindrar patientlagens genomslag såsom att det saknas vårdpersonal med rätt kompetens, att ekonomin är ansträngd i landstingen och att det fortfarande saknas ett flertal nationella administrativa lösningar som kan underlätta samordningen.

Vårdanalys redovisar i rapporten sex olika möjligheter som kan stärka införandet av lagen. Vården kan bland annat i större utsträckning involvera patienter och patientorganisationer, och kunskapen om vilka effekter ett mer patientcentrerat arbetssätt ger kan stärkas.

Inom SLL pågår flera aktiviteter för att möta de barriärer som identifierats. Informationsspridningen har förbättrats och samlad information om patientlagen finns idag lätt tillgänglig för invånare och patienter på 1177. Se – se https://www.1177.se/Tema/Patientlagen/ Där finns bland annat kunskapsunderlag i form av texter på fler språk, olika verktyg för att stödja en ökad patientdelaktighet, filmer, frågor-och-svar. Information sprids även från Vårdgarantikansliet, till vilka patienter kan vända sig till för att få information och kontakt med annan vårdgivare, utan att det medför någon merkostnad för patienten.

För vårdgivare finns även relevant information samlad på vårdgivarguiden. Där finns bl.a. verktyg för utbildning av vårdgivare, såsom bildmateriel, filmer och broschyrer. Se http://www.vardgivarguiden.se/AvtalUppdrag/Styrdokument/Lagar-och-forordningar/Patientlagen/

Vårdgivarna i länet har tidigare via olika kanaler fått information om patentlagen. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen kan i sin kommunikation med vårdgivarna ytterligare poängtera att patienterna ska informeras om patientlagen.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Björn Wettermark
Avdelningschef

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -06- 07
Dnr LS 2017-0338

§ 6

Svar på motion från Lars Grönwall (S) – en tillgänglig patientlag
PaN A1703-0004330

Hälso- och sjukvårdsroteln har gett Patientnämnden möjlighet att yttra sig över ovanstående motion senast den 30 juni 2017.

Patientnämndens förvaltning som önskar att patientlagen ska bli mer känd för allmänheten ser positivt på förslaget att tillgängliggöra lagen väl synlig inom alla sjukvårdsinrättningar som finansieras med medel från landstinget.
Förvaltningen anser att detta kan ske på olika sätt såväl i pappersform som digitalt på websidor och i sociala medier. Det är även positivt om innehållet i lagen översätts till andra språk samt tillgängliggörs på ett sådant sätt att barn och funktionshindrade kan ta del av innehållet på ett enkelt och begripligt sätt.

Beslut

Nämnden beslutar att

- avge yttrande över motion 2017:1 av Lars Grönwall (S) i enlighet med patientnämndens förvaltnings förslag.

PaN 2017-05-16 P 6 PaN A 1703-00043-30

TJÄNSTEUTLÅTANDE LS 2017-0338
2017-05-02

Yttrande över motion 2017:1 av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag

Ärendet

Hälso- och sjukvårdsroteln har gett Patientnämnden möjlighet att yttra sig över ovanstående motion senast den 30 juni 2017.

Förvaltningens synpunkter

Patientnämndens förvaltning som önskar att patientlagen ska bli mer känd för allmänheten ser positivt på förslaget att tillgängliggöra lagen väl synlig inom alla sjukvårdsinrättningar som finansieras med medel från landstinget.

Förvaltningen anser att detta kan ske på olika sätt såväl i pappersform som digitalt på websidor och i sociala medier. Det är även positivt om innehållet i lagen översätts till andra språk samt tillgängliggörs på ett sådant sätt att barn och funktionshindrade kan ta del av innehållet på ett enkelt och begripligt sätt.

Förslag till beslut

– att anta yttrandet över motion 2017:1 av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag.

Steinunn Ásgeirsdóttir Håkansson

Steinunn Asgeirsdottir Håkansson

Förvaltningschef

Bilaga

Motion av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag

Patientnämndens förvaltning
Box 17535, 118 91 Stockholm
Hornsgatan 15

Telefon 08-690 67 00
Fax 08-690 67 18

E-post registrator@pan.sll.se
www.patientnamndenstockholm.se

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
2017 -03- 07
Patientnämndens förvaltning

MOTION
2017-02-14

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -02- 14
Dnr LS 2017-0338

2017:1

Motion av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag

Patientlagen (2014:821) trädde i kraft den 1 januari 2015. Syftet med patientlagen var att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys), som har i uppdrag att följa införandet av lagen och belysa om lagen får den effekt som avses, har i en rapport "2016:1 Hinder och möjligheter för att öka patientlagens genomslag" beskrivit hur landstingen och övriga aktörer har arbetat med införandet av patientlagen under 2015. I rapporten identifierar Vårdanalys de huvudsakliga hindren för att uppnå patientlagens intentioner och pekar på möjligheter som kan bidra till att stärka patientlagens genomslag i praktiken.

Vårdanalys konstaterar bl.a. att det finns flera betydande hinder för att öka patientlagens genomslag. Befolkningens kännedom om vårdens skyldigheter är fortsatt låg. Detta gäller bland befolkningen som helhet, men också bland de personer som har kontakt med vården. En trolig förklaring är att informationsinsatserna till befolkningen har varit begränsade. En annan förklaring till svårigheterna att få genomslag för patientlagen är landstingens strukturella förutsättningar i fråga om kompetensförsörjning och en ansträngd ekonomi.

Patientlagen innehåller centrala bestämmelser om tillgänglighet, information, samtycke, delaktighet, fast vårdkontakt och individuell planering, val av behandlingsalternativ och hjälpmedel, ny medicinsk bedömning, val av utförare, personuppgifter och intyg, synpunkter, klagomål och patientsäkerhet. Lagen är uppställd på ett pedagogiskt sätt och har enkla formuleringar, vilket gör att den bör vara tillgänglig också för människor som annars inte är vana vid att läsa författningstext.

Ett sätt att öka kännedomen om patientlagens regler bland befolkningen är att hålla den tillgänglig för läsning i väntrum och på andra lämpliga ställen inom vården. Detta skulle samtidigt erinra vårdens personal om vikten av att man iakttar de regler som gäller i kontakterna med patienterna. Det kan nämnas att lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) innehåller en avslutande bestämmelse om att lagen ska finnas anslagen inom sjukvårdsinrättningen väl synlig för patienterna. Såvitt känt är detta en bestämmelse som respekteras inom vården.

Med anledning av ovanstående yrkas:

att landstinget vidtar åtgärder för att säkerställa att patientlagen hålls tillgänglig väl synlig för patienterna inom alla sjukvårdsinrättningar som finansieras med medel från landstinget.

Stockholm den 14 februari 2017

Lars Grönwall (S)

Stockholms läns sjukvårdsområde
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Sjukvårdsdirektören Ledningen	Yttrande 2017-05-09	Diarienummer: 2017-000434

Yttrande över motion 2017:1 av Lars Grönwall (S) om en tillgänglig patientlag

Landstingsstyrelsen förvaltning, rotel II – Hälso- och sjukvårdsrolteln har givit Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss.

Patientlagen innehåller centrala bestämmelser om: tillgänglighet, information, samtycke, delaktiget, fast vårdkontakt och individuell planering, val av behandlingsalternativ och hjälpmedel, ny medicinsk bedömning, val av utförare, personuppgifter och intyg, synpunkter, klagomål och patientsäkerhet.

För att öka kännedomen om patientlagens innehåll föreslår Lars Grönwall (S) i en motion till landstingsfullmäktige:

att landstinget vidtar åtgärder för att säkerställa att patientlagen hålls tillgänglig och väl synlig för patienterna inom alla sjukvårdsinrättningar som finansieras med medel från landstinget.

SLSO har sedan den nya patientlagen trädde i kraft, den 1 januari 2015, vidtagit följande kommunikationsinsatser för att informera medarbetare och patienter.
Till medarbetare har informationen spridits genom interna kanaler som: intranätet, chefsbrevet Svepet, affischering och via arbetsplatsmöten i verksamheterna.

Stödmaterial har sänts ut till verksamheterna: presentationsmaterial för medarbetare och till patient, korta informativa filmer, enklare foldrar samt att man uppdaterat informationen på intranätet för att ge ytterligare stöd.

Till patienterna har det gjorts en enklare folder, affischer till att sätta upp i lokaler, information till informations TV i väntrum, uppdaterat externa webbsidorna med länk till 1177 vårdguiden.

Det har gått en tid sedan SLSO gjorde alla insatser för att sprida information om den nya patientlagen och dess innehåll och de tål att upprepas. SLSO kommer att

Påminna om allt stödmaterial och vikten av att öka kännedomen om patientlagens innehåll för både medarbetare och patienter under kvartal 2 och 4, år 2017.

Mikael Ohrling
Sjukvårdsdirektör

Caroline Ekman
Kommunikationsdirektör